

ДО ПРОБЛЕМИ ІСТОРИЧНИХ КОРЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Соколова Л.С., к.іст.н., доцент
(кафедра українознавства)

Звернення до пошуку коренів української культури завжди вимагає з'ясування предмету дослідження. Історія культури України вивчає «культурні надбання народів, що проживали і проживають на території нинішньої України».

Перед нами проблема наскільки глибоким і широким повинно бути пошукове поле витоків української культури, адже на території України знаходяться сліди різноманітних культур далекого минулого.

Існує таке твердження, що одним із найпервісніших праджерел української культури є культура трипільська. Треба зазначити що трипільська культура належить до найбільш вивчених у Європі, та найбільш загадкових, оскільки немає однастайності серед науковців щодо часу її існування та причин зникнення. Протилежні відповіді дають дослідники на питання: чи були трипільці предками українців? Дійсно, у трипільській та українській культурах спостерігається багато разючих збігів через тисячі років після Трипілья. І це не може бути випадковим.

Хоч трипільці і не були, ані слов'янами, ані їх прямими попередниками, але могли бути індоєвропейцями. Перед нами знову проблема індоєвропейська та слов'янська. За висновками лінгвістів, етноси, які говорили на різних діалектах, з'явилися в Європі десь у III тис. до н.е. Зазначимо, що трипільці у цей час теж згадуються.

Щодо праслов'янської мовної системи, то вона еволюціонує з кінця I тис. до н.е. до IV ст. Погодимося з висновком відомого культуролога М.Поповича: «Щодо антив, яких вважають проукраїнцями: найбільш ймовірно, що на північно-західній околиці сармато-аланського світу жив такий етнос, який пізніше послов'янився, а анти не є просто предками українців; найбільше до складу українського народу увійшли якісь нащадки антського населення», як і їх культура.

З V ст. до н.е. йдуть праслов'янські археологічні культури, а разом з ними знаходяться і безпосередні джерела, власне української культури.

Таким чином, безперечно, культурні корені українців жилися з індоєвропейського праджерела та слов'янського джерела. Проте у пошуках нам слід уникати як спрощення, так і зарозуміння у реконструкціях ланок та з'єднаннях того ланцюжка, що від минулого простягнувся до сучасності.